

In memoriam
Prof.dr Niko Jesenovec
1928-1993.

Koncem prosinca 1993. godine umro je u Mariboru doktor znanosti, redovni profesor Katedre za kliničku kemiju na Ljubljanskem sveučilištu, Niko Jesenovec, vrhunski slovenski stručnjak u medicinskoj biokemiji, znanstveni radnik i pedagog.

Rastao je u desetočlanoj obitelji u Škofjoj Loki, završio srednju farmaceutsku školu u Ljubljani 1948., a već 1952. diplomirao je na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu, na koji ga je dovela želja da se osposobi za kliničkog kemičara i gdje je kao student dobio nagradu za istraživački rad. Nakon pripravničkoga staža u Ljubljani, zaposlio se u Općoj bolnici u Mariboru; 1961. godine je položio specijalistički ispit i tako postao prvi specijalist medicinske biokemije u Sloveniji. Godine 1963. doktorirao je na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu u Zagrebu, 1965. postao docent, a 1978. profesor medicinske biokemije. Od 1986. je predstojnik tek ustanovljene Katedre za kliničku biokemiju na Odjelu za farmaciju Prirodoslovnoga fakulteta u Ljubljani. Organizator je poslijediplomskoga studija medicinske biokemije u Ljubljani, kao i programa za specijalizaciju.

Od 1953. do 1974. stvarao je i snažno razvijao prvu suvremenu samostalnu laboratorijsko dijagnostičku jedinicu, Centralni biokemijski laboratorij u Općoj bolnici u Mariboru, koji je za svega godinu dana organizirao od malih, raspršenih priručnih laboratorija. Od 1976. godine bio je direktor Centralnoga kliničko kemijskoga laboratorija Kliničkoga centra u Ljubljani, koji je podigao na razinu Univerzitetskoga instituta za kliničku kemiju i biokemiju, što znači da je osim moderne laboratorijske dijagnostike za potrebe klinike razvio znanstveno istraživačku i edukacijsku djelatnost. Znanstveni i istraživački rad razvijao je sa svojim suradnicima, korisno ih povezujući s visoko razvijenim susjedima. Objavio je više od 300 stručnih i znanstvenih radova, predavao je na više od 200 kongresa i simpozija. Pisao je priručnike. Svjestan činjenice da nema učinkovite primjene novih medicinsko biokemijskih spoznaja bez odgovarajućih stručnjaka u laboratoriju, velik dio svoje energije usmjeravao je na organiziranje školovanja i pedagoški rad u srednjoj i višoj školi za laboratorijske tehničare, na studiju medicinske biokemije i poslijediplomskom školovanju. Energično se zalagao za uvođenje reda u školovanju na svim razinama, postavio kriterije za doškolovanje. Osim na

dodiplomskom i poslijediplomskom studiju Kliničke biokemije u Ljubljani, predavao je na Pedagoškom fakultetu u Mariboru, Medicinskom fakultetu u Ljubljani, neko vrijeme na poslijediplomskom studiju iz Medicinske biokemije na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu u Zagrebu. Građu za predavanja pripremao je temeljito i sustavno. Prof. Jesenovec uvodio je čvrsti red gdje god se pojavio. Brinuo je o laboratorijskoj djelatnosti u cijeloj Sloveniji pa je zato osnovao Stručni kolegij kliničkih i biokemijskih laboratorija Slovenije s deset voditelja područnih kolegija. Razradio je sustav nadzora laboratorijskog rada u Sloveniji i sam obilazio laboratorije. Sa suradnicima je izradio standardizaciju postupaka, tipizaciju i propise o opremljenosti laboratorija.

Izvan medicinske biokemije, prof. Jesenovec je bio u razdoblju 1974- 1976., kada je radio u diplomatskoj službi u Beču.

Vijest o smrti profesora doktora Nike Jesenovca potresla je i rastužila sve medicinske biokemičare koji su ga poznavali i one koji su znali kolika je njegova uloga u medicinskoj biokemiji i laboratorijskoj djelatnosti. Kad netko tako marljivo i tako snažno razvija neko stručno i znanstveno područje, kao što je prof. Jesenovec razvijao i poticao na razvitak medicinsku biokemiju u Sloveniji, onda se učinak mora osjetiti i izvan slovenskih granica. Često smo se okupljali na zajedničkim sastancima u našim strukovnim udruženjima i tu je udio profesora Jesenovca bio velik. Izlaganjima, savjetima, tumačenjima, prenosio je svoje znanje i iskustvo i medicinskim biokemičarima u Hrvatskoj. Rado je u edukacijske svrhe pokazivao svoj Institut u Ljubljani. Odazivao se svakom pozivu na suradnju ili je sam pozivao na suradnju u pojedinačnim susretima ili na simpozijima i kongresima. Brzi napredak medicinske biokemije donosio je mnogo novoga pa je smatrao kako najbliži susjedi moraju što češće izmjenjivati iskustva i raspravljati o stručnim i znanstvenim problemima. Tako su 5.11. 1979. u Opatiji uz njegovu podršku počeli slovensko-hrvatski stručni sastanci koji su se održavali naizmjenice u Sloveniji i Hrvatskoj. Jedanaesti sastanak je bio 26. ožujka 1993. u Zagrebu s temom "Plućne bolesti" kad smo posljednji puta slušali rasprave što ih je vodio profesor Jesenovec. Raspravu je uvijek smatrao važnom i nužnom, poticao ju je i zahtijevao da mladi stručnjaci nauče raspravljati.

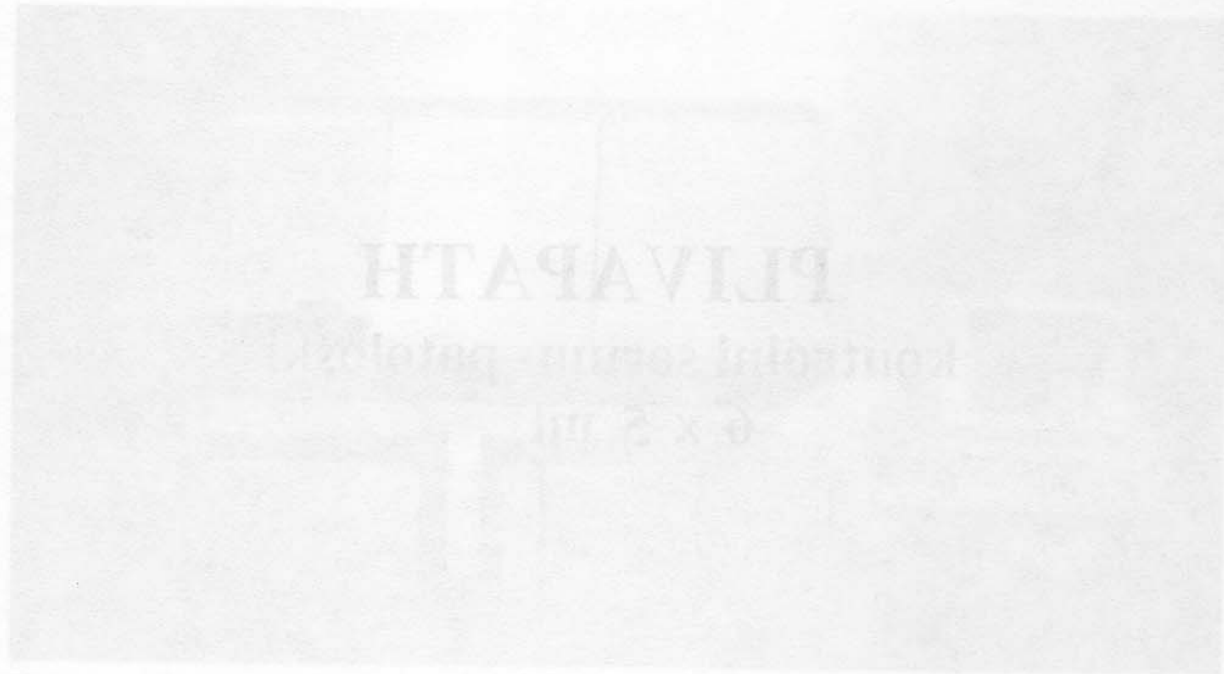
Bio je vrlo ugodan suradnik. Radni sastanci koje je pripremao bili su uvijek dobro osmišljeni, vrijeme iskorišteno na najbolji način. Upravo neshvatljivo je bilo kako je i pored mnogih poslova i obveza na svaki poziv ili pismo uvijek odgovarao odmah, kratko i sadržajno. U njegovu je životu vrlo visoku cijenu imalo vrijeme, zato je o korištenju vremena, svoga i tuđega, strogo vodio računa.

Uz ovih nekoliko redaka dodajemo izraze svoga dubokog štovanja

profesoru Jesenovcu kao čovjeku, divljenje njegovu djelu i zahvalnost za njegov udio ugrađen u zajedničke napore kojima je razvijana medicinska biokemija kao znanost, struka i zdravstvena djelatnost na ovim prostorima.

Uspomenu na profesora Niku Jesenovca trajno ćemo sačuvati.

Olga Borčić

LAKTAT DEHIDROGENAZA

kinetički test SCE

2 x 20 ml

OLYMPUS d.o.o.

Jurjevska 15

ZAGREB • CROATIA

PLIVA Diagnostika

